

Krzysztof Nowak

Streszczenie rozprawy doktorskiej

„Normatywne uwarunkowania kontroli wewnętrznej w polskiej administracji rządowej”.

Przedmiotem rozważań podjętych w rozprawie są unormowania prawne odnoszące się do kontroli realizowanej w administracji rządowej na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej.

Zasadniczym celem pracy jest próba oceny obowiązującego stanu prawnego odnoszącego się do kontroli w administracji rządowej, jak również wskazanie, że przepisy ww. ustawy, mające wpływ na skuteczność, szybkość i jakość realizowanej kontroli, w istocie są niewystarczające i wymagają określonych zmian.

Czynione w pracy rozważania zostały ujęte w czterech rozdziałach poprzedzonych wstępem, w którym autor przedstawia ogólny zarys pracy, zastosowane metody badawcze, a także stawia pytania, na które próbuje udzielić odpowiedzi w kolejnych rozdziałach.

W rozdziale pierwszym poczyniono niezbędne ustalenia terminologiczne odnoszące się do administracji i kontroli. Dokonano także analizy pojęcia kontroli z uwagi na kryterium podmiotowe, możliwe jej rodzaje oraz funkcje. Przedstawiono ponadto zasadnicze różnice pomiędzy kontrolą, nadzorem i kierownictwem, wskazując jednocześnie na podobieństwa zachodzące pomiędzy kontrolą wewnętrzną, audytem wewnętrznym i kontrolą zarządcą.

W rozdziale drugim uwagę skupiono na przemianach dokonujących się w sposobie realizacji kontroli wewnętrznej oraz zewnętrznej w administracji publicznej w okresie ostatnich 100 lat.

Rozdział trzeci został poświęcony analizie obowiązującego stanu prawnego związanego z kontrolą wewnętrzną w administracji rządowej. Dokonano w nim przeglądu oraz rekapitulacji najważniejszych norm prawnych, które mają bezpośredni związek z metodyką kontroli, która stanowi o jakości, szybkości i skuteczności kontroli wewnętrznej.

W ostatnim rozdziale podjęto próbę zdefiniowania modelu kontroli wewnętrznej w administracji rządowej na podstawie zaproponowanych zmian w ustawie o kontroli w administracji rządowej. Każdy z podrozdziałów to swego rodzaju osobny wniosek *de lege ferenda*, którego realizacja miałaby na celu zwiększenie efektywności, szybkości i skuteczności kontroli wewnętrznej w administracji rządowej. Zmiany dokonujące się w ramach administracji stanowią naturalną konsekwencję jej rozwoju, niemniej jednak, aby były one właściwe, administracja musi otworzyć się na bieżące potrzeby oraz istniejące wyzwania.

Rozprawę wieńczy zakończenie, w którym autor przekonuje, że ustawa o kontroli w administracji rządowej powinna zostać poddana określonej nowelizacji i choć to nie nastąpi szybko i łatwo, to – jak się wydaje – jest nieuniknione. Możliwe obszary oraz kierunki zmian zostały wskazane w rozdziale czwartym. Zwrócono także uwagę, że mogą one wpisywać się w zakres prowadzonej w środowisku naukowym dyskusji, dotyczącej celowości wyodrębnienia nowej gałęzi prawa, tj. prawa o kontroli. Zamieszczono tu również rozważania dotyczące możliwości opracowania, na podstawie zaproponowanych w pracy zmian, dwóch aktów normatywnych odnoszących się do kontroli wewnętrznej: jeden obejmowałby administrację rządową, a drugi - samorządową.

Aleksander Nowak